

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Václavem Trajerem ve věci

žalobce: **V. Z.**, narozený X
bytem X
zastoupený opatrovnící I. Z., narozenou X
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 4. 2025, č. j. MPSV-2025/85132-916,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 4. 2025, č. j. MPSV-2025/85132-916, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem (dále jen „úřad práce“) ze dne 29. 4. 2024, č. j. 62950/2024/UUA (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím úřad práce podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, (dále jen „zákon o sociálních službách“), zamítl návrh žalobce na změnu výše

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

priznaného příspěvku na péči od ledna 2024 a rozhodl poskytovat příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně (I. stupeň závislosti – lehká závislost).

Žaloba

2. Žalobce v žalobě nejprve obsáhle zrekapituloval dosavadní průběh správního řízení a konstatoval, že je napadené rozhodnutí v rozporu se zákonem, a to zejména s § 2, § 3, § 36, § 50 a § 68 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve spojení s § 8, § 9 a § 25 zákona o sociálních službách. Namítl, že napadené rozhodnutí je nezákonné a v některých částech též nepřezkoumatelné. Dále uvedl, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nepřesvědčivého posudku, přičemž žalovaný postupoval v rozporu se zásadou volného hodnocení důkazů a se zásadou materiální pravdy.
3. Žalobce konstatoval, že žalovaný ignoroval konstantní judikaturu správních soudů. Zmínil, že navzdory rozsudkům vydaným v konkrétních případech nedochází k žádné změně správní praxe žalovaného a že odůvodnění rozhodnutí žalovaného i posudků posudkových komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „posudkových komisí“) zůstávají i přes výtky soudů nezměněné, tj. formulářové bez dostatečné individualizace. Zdůraznil, že postup žalovaného v jeho věci vyvolává pochybnost o porušení zákazu libovůle při výkonu veřejné moci.
4. Žalobce namítl, že žalovaný postupoval v rozporu se zásadou volného hodnocení důkazů. Uvedl, že ačkoliv žalovaný konstatoval úplnost, objektivnost a přesvědčivost posudku posudkové komise vypracovaného ve věci, ten zjevně nedostal kautelám judikatury Nejvyššího správního soudu vyjádřeným v rozsudku ze dne 28. 4. 2017, č. j. 5 Ads 80/2016-22. Dále uvedl, že žalovaný označil posudek posudkové komise za „stěžejní důkazní prostředek“, byť je takový přístup k hodnocení důkazů v rozporu se zákonem a judikaturou správních soudů, neboť všechny podklady uvedené v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách včetně výsledků sociálních šetření mají rovnocennou váhu. Jejich eventuální rozpor pak nelze podle žalobce vypořádat nezákonným nadřazením jednoho důkazního prostředku nad jiný. Žalovaný podle žalobce své odůvodnění založil na přepisu nosných částí posudku posudkové komise a s posudkem samým se vypořádal konstatováním obecných kritérií převzatých z instrukce náměstkyně pro řízení sekce sociálně pojistných systémů Ministerstva práce a sociálních věcí č. 15/2016 (dále jen „instrukce č. 15/2016“). Podotkl, že odůvodnění posudku posudkové komise má formulářovou povahu a není vůbec založeno na principu individualizace, neboť stejným způsobem žalovaný ve věcech příspěvku na péči odůvodňuje všechna svá rozhodnutí. Upozornil na skutečnost, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí pouze konstatoval, že zvládání základních životních potřeb je třeba hodnotit v přirozeném prostředí, které by mělo být přizpůsobeno zdravotnímu stavu, a to jak co do vybavení domácnosti, tak co do použití veškerých dostupných facilitátorů, jež následně vymezil jen ve vztahu k těm dílčím aktivitám základních životních potřeb, které jsou závislé na pohyblivosti posuzované osoby. Podle žalobce je takové odůvodnění nepřiléhavé, protože se v něm žalovaný vypořádává i s posudkovými kritérii vztahujícími se k základním životním potřebám, jejichž nezvládnutí žalobce vůbec nenamítal.
5. Žalobce namítl, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, protože se žalovaný nevypořádal s výsledky sociálního šetření, které představuje podklad pro vydání rozhodnutí podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Žalobce odmítl argument žalovaného uvedený na straně 12 napadeného rozhodnutí, že zákon o sociálních službách neukládá správnímu orgánu povinnost do odůvodnění rozhodnutí výsledky sociálního šetření uvádět.

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

Zdůraznil, že náležitosti rozhodnutí nejsou upraveny v zákoně o sociálních službách, nýbrž v § 68 odst. 3 správního řádu, který mimo jiné stanoví, že se v odůvodnění uvedou podklady pro jeho vydání včetně úvah, jimiž se správní orgán při jejich hodnocení řídil. Žalobce poukázal na čl. 9 odst. 6 č. 15/2016), podle které se musí posudek řádně vypořádat se všemi skutečnostmi uvedenými v záznamu ze sociálního šetření. Zdůraznil, že za vypovídající a přesvědčivé nelze považovat schématické konstatování posuzujícího lékaře, že údaje v sociálním šetření nejsou v souladu se zdravotním stavem, bez dalšího odůvodnění. Podle žalobce měl žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvést úvahy, jimiž se řídil při hodnocení zjištění sociálního šetření a komparovat je se závěry posudkové komise. Žalobce shrnul, že žalovaný se záznamem ze sociálního šetření nenakládal jako s podkladem pro vydání rozhodnutí a nehodnotil ho, naopak se spokojil se schématickými konstatováními převzatými z posudku posudkové komise. Podle žalobce taková bagatelizace záznamu o sociálním šetření odporuje právnímu názoru vyslovenému Krajským soudem v Ústí nad Labem v rozsudku ze dne 31. 7. 2024, č. j. 54 Ad 14/2023-65, který přitom musel být žalovanému z jeho úřední činnosti znám.

6. Žalobce namítl rozpor mezi podkladovou lékařskou dokumentací a posudkovým zhodnocením. Konstatování žalovaného, že posudkovým kritériem nemůže být subjektivní tvrzení pečující osoby, žalobce odmítl jako nepřiléhavé. Vysvětlil, že jeho tvrzení vycházejí z lékařských zpráv ošetřujícího psychiatra MUDr. D. F. a ze zpráv klinické psycholožky Mgr. P. P. Uvedl, že posudková komise se s odbornými závěry ošetřujících lékařů nijak nevypořádala a nepředestřela žádný argument *de lege artis medicinae*, který by je vyvracel. Závěr posudkové komise, podle něhož byl zjištěný rozsah funkčních schopností posuzovaného dostatečný k zvládnutí základních životních potřeb v přijatelném standardu, označil za schématický. Za lichý označil případný argument, že jeho ošetřující lékař není odborníkem v oboru posudkového lékařství, neboť MUDr. D. F. je soudním znalcem v oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie. Žalobce namítl, že posudkové zhodnocení je neúplné a vnitřně rozporné, protože ačkoli posudek posudkové komise cituje ze zprávy klinické psycholožky Mgr. P. P. ze dne 30. 11. 2023, hodnocení uznaných a neuznaných základních životních potřeb je s touto zprávou v rozporu, aniž by posudková komise tento rozpor jakkoli vysvětlila.
7. Žalobce namítl, že ačkoli posudková komise konstatovala, že nenašla objektivní funkční korelát k nezvládnutí základních životních potřeb komunikace, stravování, oblékání a obouhánění a tělesné hygieny, jako rozhodná vymezila jen taková kritéria, která měla povahu obecných východisek. Žalobce poukázal na hodnocení základní životní potřeby komunikace, v němž posudková komise konstatovala, že nebyla prokázána střední, těžká či hluboká mentální retardace nebo středně těžká či těžká demence, ani jiné těžké psychické postižení s prokazatelnými těžkými poruchami komunikace. Namítl, že takové hodnocení je zčásti nepřiléhavé (žalobce nikdy netvrdil, že by trpěl mentální retardací či demencí), zčásti je pak v rozporu s podkladovou dokumentací, neboť trpí těžkým psychickým postižením s prokazatelnými dlouhodobými těžkými poruchami komunikace, a sice vývojovou dysfázií receptivního typu. Vysvětlil, že podle znaleckého posudku MUDr. D. F. ze dne 13. 12. 2024 a v souladu s poznatky lékařské vědy je podstatou vývojové dysfázie vývojová porucha jazyka, artikulace a porozumění. Poukázal na posudek Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 8. 4. 2024, který konstatuje, že žalobcova mluva je občasně nesrozumitelná, složitějším sdělením žalobce nerozumí, sdělení je nutno přeformulovat tak, aby mu rozuměl, ale v jednoduché rovině se domluví. Žalobce v této souvislosti namítl, že závěr posudkové komise, podle něhož lze problémy s porozuměním složitějším textům zohlednit v rámci Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

základní životní potřeby orientace, odporuje právním předpisům, zejména příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „vyhláška č. 505/2006 Sb.“). Neschopnost porozumět textům podle žalobce odpovídá neschopnosti chápat obsah přijímaných zpráv, tedy dílčí aktivitě základní životní potřeby komunikace.

8. Žalobce namítl, že závěr posudkové komise o neexistenci objektivního korelátu k nezvládnání základních životních potřeb, je nepodložený, neboť posudková komise posudková kritéria nijak nekomparovala s jeho objektivním zdravotním stavem, který byl navíc hodnocen v rozporu s lékařskou dokumentací. Uvedl, že takový přístup odporuje bodu 24 rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 7. 2024, č. j. 54 Ad 14/2023-65. Dále namítl, že posudková komise postupovala v rozporu s § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb., protože u jednotlivých základních životních potřeb nehodnotila všechny dílčí aktivity vyjmenované v příloze vyhlášky. Postup, kdy posudková komise hodnotí jen některé aktivity, označil žalobce za arbitrární. Připomněl, že v případě nezvládnutí byť jen jediné dílčí aktivity je povinností žalovaného hodnotit jako nezvládnutou celou základní životní potřebu. V této souvislosti poukázal na body 40 a 41 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2023, č. j. 5 Ads 8/2023-25, z nichž obsáhle citoval. Namítl, že v posudku posudkové komise nebyly základní životní potřeby komunikace, stravování, oblékání a obouvání a tělesné hygieny nijak vypořádány.
9. Žalobce namítl, že ačkoli již v odvolání namítal nezohlednění záznamu ze sociálního šetření, posudková komise na tento odvolací bod přesvědčivě nereagovala. Tyto vady žalobce označil jako zásadní, s ohledem na to, že v posudku posudkové komise vedle hodnocení konkrétních funkčních projevů dominujícího postižení chybělo rovněž zohlednění schopností zvládat jednotlivé základní životní potřeby v přirozeném prostředí. Dále žalobce poukázal na chybějící medicínské argumenty, na jejichž základě posudková komise neshledala kauzalitu mezi zjištěními sociálního pracovníka a objektivním zdravotním stavem, tvořeným hyperkinetickou poruchou na bázi ADHD, vývojovou dysfázií receptivního typu nyní transformovanou do kombinace specifických poruch učení (dyslexie, dysortografie, dyskalkulie), suspektní lehkou poruchou autistického spektra a také úzkostnou poruchou. Konstatování na stranách 6 až 7 napadeného rozhodnutí, že posudková komise vzala výsledky sociálního šetření v úvahu, avšak pečující osobou tvrzený rozsah péče neodpovídal objektivizovanému zdravotnímu stavu, označil žalobce pro jeho míru obecnosti za nepřezkoumatelný. Tento závěr opřel o právní názor Krajského soudu v Ústí nad Labem vyjádřený v bodu 27 jeho rozsudku ze dne 31. 7. 2024, č. j. 54 Ad 14/2023-65. Žalobce uzavřel, že žalovaný bagatelizoval význam sociálního šetření, při kterém se zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném sociálním prostředí, a které je prováděno odborníky – sociálními pracovníky.

Vyjádření žalovaného k žalobě

10. Žalovaný ve svém vyjádření zrekapituloval průběh správního řízení a navrhl žalobu zamítnout. Uvedl, že posudková komise zasedla v odborném složení. Podle žalovaného bylo zcela v kompetenci předsedy posudkové komise, jakou odbornost přisedícího lékaře zvolil. O odbornosti posudkové komise podle žalovaného nebyl důvod pochybovat. Připomněl, že k posouzení medicínských otázek nemá správní orgán odborné znalosti. V řešené věci podle něj nebyla účast žalobce na jednání posudkové komise nutná, neboť posudková komise měla dostatečnou (tj. úplnou a objektivní) podkladovou dokumentaci. Zdůraznil, že základním

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

principem hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby je podle instrukce č. 15/2016 hodnocení funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na tuto schopnost. Konstatoval, že podle této metodiky nemusí být ani v případě závažného onemocnění funkční důsledky takové, aby vedly k neschopnosti zvládat základní životní potřeby. Vyjádřil přesvědčení, že posudková komise podkladovou dokumentaci individuálně vyhodnotila, a to jak ve vztahu k posudkovým kritériím, tak i ve vztahu k námitkám uvedeným v odvolání.

Replika

11. Žalobce reagoval na vyjádření žalovaného replikou, ve které odkázal na podanou žalobu a uvedl, že žalovaný ve svém vyjádření k žalobě nijak konkrétně nereagoval na přenesené žalobní námitky.

Posouzení věci soudem

12. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), bez jednání, neboť žalobce s tímto postupem výslovně souhlasil a žalovaný nesouhlas s takovým projednáním věci ve stanovené lhůtě nevyjádřil.
13. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení i zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
14. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu projednávaného případu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
15. Podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách osoba starší 18 let věku, která vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby, se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby v a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb.
16. Dle § 9 téhož zákona se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis (§ 9 odst. 4, 5 a 6 téhož zákona).

17. Podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách platí, že se při posuzování stupně závislosti osoby vychází ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, popřípadě také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.
18. V § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb. je uvedeno, že za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
19. Dle § 2 odst. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. se při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení. Podle § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb., pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
20. V příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. jsou vymezeny schopnosti zvládat základní životní potřeby.
 - Za schopnost zvládat základní životní potřebu **(c) komunikace** se považuje stav, kdy osoba je schopna vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, porozumět všeobecně používaným základním

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

obrazovým symbolům a zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.

- Za schopnost zvládat základní životní potřebu **(d) stravování** se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.
- Za schopnost zvládat základní životní potřebu **(e) oblékání a obouvání** se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.
- Za schopnost zvládat základní životní potřebu **(f) tělesná hygiena** se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holt se.

21. Soud konstatuje, že pokud jde o správnost zjištěného zdravotního stavu žalobce, jedná se o odbornou medicínskou otázku, kterou nemůže soud a v zásadě ani správní orgán sám posoudit pro nedostatek odpovídající odborné kvalifikace, a proto se musí spoléhat na posudky předkládané k tomu kvalifikovanými odborníky – tj. posudkovými lékaři. Z tohoto důvodu tedy posuzuje zdravotní stav žadatelů v řízení, jehož výsledek na takovém posouzení závisí, v prvním stupni posudkový lékař a v odvolacím řízení posudková komise. Jedná se o specifickou formu správní činnosti, jejímž hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství.
22. Kvalifikovaným důvodem pro pozbytí schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu pak může být jediné nepříznivé zdravotní stav (§ 9 odst. 5 zákona o sociálních službách), jehož posouzení je věcí odborně medicínskou, nikoliv věcí subjektivní (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 8 Ads 104/2015-34). Určující skutečností je zdravotní stav a rozsah schopností toho kterého žadatele, tj. objektivně určená míra, v jaké je žadatel na cizí pomoc odkázán, nikoliv rozsah, v jakém mu je tato pomoc k dispozici (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2014, č. j. 6 Ads 83/2014-80).
23. Nejvyšší správní soud se otázkou posuzování nároků na příspěvek na péči ve své judikatuře již mnohokrát zabýval, např. se v rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53, vyjádřil tak, že „posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v prvním stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, přičemž na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.“ K tomu je možno dále odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2021, č. j. 4 Ads 184/2021-30, v němž bylo konstatováno, že „v posudku takové odborné lékařské komise se přitom hodnotí nejenom celkový zdravotní stav účastníka řízení, nýbrž se v něm zaujmají i posudkové závěry ohledně splnění v zákoně stanovených kritérií pro přiznání dávky či průkazu osoby zdravotně postižené. Tento posudek je tedy ve správním a následně v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, na nějž je soud při nedostatku odborné erudice odkázán, a proto je zapotřebí klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

přesvědčivost. Posudek lze však považovat za úplný a přesvědčivý jen v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným žalobcem a tyto své posudkové závěry jednoznačně a konkrétně zdůvodní. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku způsobující jeho nepřesvědčivost nebo neúplnost přitom nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to nemá potřebnou odbornou erudici (srov. rozsudky NSS ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003-48; ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Ads 42/2003-61, č. 511/2005 Sb. NSS, nebo ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004-58).“

24. V rozsudku ze dne 24. 3. 2021, č. j. 4 Ads 495/2019-71, pak Nejvyšší správní soud shrnul, že „pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a orgány lékařské posudkové služby přesto takovou základní životní potřebu považují za zvládanou, je jejich povinností tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit. Posudek posudkové komise je zpravidla rozhodujícím důkazem při posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. I proto je nezbytné, aby splňoval požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a aby se vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Posudek totiž na podkladě odborných lékařských vyšetření obsahuje závěry o funkčním dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu posuzované osoby na její schopnost zvládat základní životní potřeby. Posudkový závěr by tedy měl být v tomto směru náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení závisí především.“ (srov. např. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013-32). Nejvyšší správní soud současně doplnil, že odvolací orgán nesmí pouze převzít závěry posudkové komise, aniž by se jimi podrobněji zabýval z pohledu tvrzených rozporů či nedostatků, a uzavřel, že posudek nesplňující požadavky úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti zakládá vadu řízení před správním orgánem. Možno též dodat, že se v případě odborného posudku zdravotního stavu a závislosti na pomoci jiné osoby „jedná sice o tzv. povinný důkaz, nicméně nikoliv o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Posudek podléhá hodnocení správního orgánu, jeho správnost není nikterak presumována. Ačkoliv odborné lékařské závěry posudku nepodléhají hodnocení správních orgánů, neboť k tomu nemají správní orgány odborné lékařské znalosti, nezabývá je to povinností hodnotit provedené důkazy ve správním řízení, a tudíž i správnost posudku z hlediska jeho úplnosti a přesvědčivosti.“ (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009-60, či ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104).
25. Z obsahu správního spisu vedeného v nyní projednávané věci vyplývá, že žalobce podal dne 30. 1. 2024 návrh na změnu výše (resp. zvýšení) přiznaného příspěvku na péči, kterou odůvodnil zhoršením zdravotního stavu. Dne 14. 2. 2024 bylo v místě bydliště žalobce provedeno sociální šetření, při kterém bylo mj. zjištěno, že žalobce potřebuje dohled nebo pomoc v oblasti (b) orientace, hraničně též (d) stravování, (h) péče o zdraví, (i) osobních aktivit a (j) péče o domácnost. Dále sociální pracovnice zjistila, že dohled je potřeba v oblastech (e) oblékání a obouvání a (f) tělesné hygieny.
26. Dne 8. 4. 2024 byl vypracován posudek o zdravotním stavu žalobce posudkovým lékařem MUDr. V. C. Posudkový lékař v něm konstatoval, že žalobce nezvládá následující základní životní potřeby: (h) péče o zdraví, (i) osobní aktivity, (j) péče o domácnost. Dle posudkového lékaře tedy žalobce nezvládá tři základní životní potřeby. Na základě uvedeného hodnocení bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí ze dne 29. 4. 2024, kterým byl zamítnut návrh žalobce na změnu výše příspěvku na péči od ledna 2024.

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

27. Proti prvostupňovému rozhodnutí žalobce následně podal odvolání. V něm namítl, že posudkový lékař nesprávně posoudil nosné diagnózy dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a jejich dopady na zvládání základních životních potřeb, a že se nepřesvědčivě vypořádal se zjištěními sociálního šetření. Žalobce uvedl, že dále nezvládá základní životní potřeby (b) orientace, (c) komunikace, (d) stravování, (e) oblékání a obouvání a (f) tělesná hygieny.
28. Žalovaný v rámci odvolacího řízení nechal posudkovou komisí zpracovat posudek o stupni závislosti žalobce. Z posudku posudkové komise ze dne 17. 3. 2025 vyplynulo, že žalobce nezvládá čtyři základní životní potřeby – (b) orientace, (h) péči o zdraví, (i) osobní aktivity a (j) péči o domácnost. Posudková komise se tedy ztotožnila se závěrem posudkového lékaře z prvostupňového řízení, že žalobce je osobou závislou toliko v I. stupni (lehká závislost). Na rozdíl od posudkového lékaře z prvostupňového řízení však uznala nezvládání základní životní potřeby orientace. Žalovaný na základě daného posudku vydal dne 7. 4. 2025 žalobou napadené rozhodnutí, kterým zamítl odvolání žalobce a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.
29. Ke způsobu vypořádání žalobních bodů v rozsudku soud předně odkazuje na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2019, č. j. 10 Azs 316/2018-60, z nichž vyplynulo, že: *„NSS úvodem poznamenává, že napadený rozsudek není nepřezkoumatelný, byť stěžovatelé na několika místech kasační stížnosti dovozují opak. Krajský soud detailně vypořádal veškeré žalobní body, jakkoliv se třeba nevyjádřil ke všem úvahám obsaženým v rámci jednotlivých žalobních bodů. Skutečnost, že se krajský soud nezabýval detailně každou dílčí námitkou uvnitř jednoho žalobního bodu, ještě nezakládá nepřezkoumatelnost rozsudku. To platí zejména u rozsáhlých žalob, jakou ostatně byla i žaloba stěžovatelů. Krajský soud nemusí nutně volit cestu vypořádání se s každou dílčí žalobní námitkou, ale naopak proti žalobě postaví právní názor, v jehož konkurenci žalobní body jako celek neobstojí. Případně svůj názor podpoří i odkazem na napadené rozhodnutí žalovaného. Pokud si tedy stěžovatelé myslí, že na jejich košatou a obsáhlou žalobu musel reagovat krajský soud ještě košatějším rozsudkem, mylí se. Opačný závěr by směřoval k tomu, že u podání rozsáhlých, jako je i podání stěžovatelů, by bylo velmi obtížné sepsat „přezkoumatelný“ rozsudek. Takového pojetí nepřezkoumatelnosti by pak směřovalo k nekonečnému „ping pongu“ mezi NSS a soudy krajskými...“*
30. Ze závěrů nálezu Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, vyplynulo, že: *„Není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná.“*
31. Ke zcela obecnému tvrzení žalobce, že žalovaný ignoruje judikaturu správních soudů a její závěry nijak nepromítá do správní praxe pak soud konstatuje, že řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. není koncipováno jako *actio popularis*, a žalobce tudíž může s úspěchem namítat pouze dotčení vlastních práv (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2024, č. j. 5 As 252/2022-36). Soud se proto nezabýval povšechně namítanou nesprávnou správní praxí žalovaného, ale pouze tím, jak napadené rozhodnutí zasáhlo do sféry veřejných subjektivních práv žalobce. Nutno dále uvést, že při tomto posouzení je soud vázán řádně uplatněnými žalobními body. Žalobcem toliko obecně vznesená námitka porušení zákazu libovůle při výkonu veřejné moci bez upřesnění vztahu k předmětné věci, resp. bez uvedení, v čem konkrétně žalobce tvrzenou libovůli spatřuje a jak se mělo porušení jejího zákazu v řešeném případě projevit, však kvality žalobního bodu nedosáhla. Soud v tomto ohledu upozorňuje na rozsudek rozšířeného Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, ze kterého plyne, že „*míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod – byť i vyhovující – obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto namístě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta.*“ (srov. také rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011-95, ze dne 27. 10. 2010, č. j. 8 As 22/2009-99, ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007-46, ze dne 17. 12. 2008, č. j. 7 As 17/2008-60, nebo ze dne 20. 9. 2022, č. j. 4 Afs 306/2020-70). Soud zároveň zdůrazňuje, že soudní řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu je ovládáno zejména zásadou dispozitivní. Obsah, rozsah a kvalita žaloby tedy předurčují obsah, rozsah a kvalitu následného soudního rozhodnutí.

32. Vycházejí z výše odkazované judikatury bylo třeba také pouhý odkaz žalobcem na porušení § 2, § 3, § 36, § 50 a § 68 správního řádu ve spojení s § 8, § 9, a § 25 zákona o sociálních službách považovat za natolik neurčitý, že se jím soud nebyl vůbec schopen zabývat. Žalobce totiž v dané části nijak neozřejmil, v čem konkrétně by mělo pochybení žalovaného spočívat. V tomto ohledu je nutno připomenout, že pouhý výčet zákonných ustanovení, která měla být žalovaným dle žalobce porušena, nelze považovat za řádně uplatněné žalobní body (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Azs 88/2018-38, ze dne 17. 2. 2006, č. j. 8 Azs 134/2005-44, či rozsudek rozšířeného senátu téhož soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58). Jinak řečeno, právní náhled žalobce na věc se nemůže omezit toliko na blíže nespecifikovaná (univerzální) tvrzení či prosté odkazy na ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Azs 88/2018-38).
33. V logice uspořádání řádně uplatněných žalobních bodů se soud ve věci nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, kterou žalobce spatřoval v tom, že žalovaný vzal za podklad napadeného rozhodnutí posudek posudkové komise, který se dostatečně nevypořádal s výsledky sociálního šetření.
34. Podle § 68 odst. 3 věty první správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, platí, že se v odůvodnění uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.
35. Soud vychází z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, podle níž platí, že „*z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v konkrétní výši*“ (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46, ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53, nebo ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109). Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2008, č. j. 8 As 13/2007-100, však zároveň nelze po odvolacím orgánu požadovat, aby se vyslovil ke každé větě uvedené v odvolání; plně postačí, pokud z jeho rozhodnutí bude zřejmé, na základě jakých skutečností rozhodoval, a jakými úvahami se řídil. Těmto požadavkům žalovaný v projednávané věci dostal, neboť z jeho rozhodnutí je zřejmé, z jakých zjištění Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

vycházel, jak o nich uvážil a proč neakceptoval jednotlivé odvolací námitky. Upozornit lze též na závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2010, č. j. 8 As 60/2009-73, podle kterého *„účelem soudního přezkumu není lpění na formální dokonalosti správních rozhodnutí, ale účinná ochrana veřejných subjektivních práv adresátů veřejné správy.“* Podle názoru soudu je rovněž třeba zohlednit, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů rozhodnutí či pro jeho nesrozumitelnost skutečně toto rozhodnutí nelze meritorně přezkoumat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64); taková situace však v projednávané věci nenastala.

36. Soud musí přisvědčit žalobci, že výsledek sociálního šetření je podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách povinným podkladem pro posouzení stupně závislosti, který nelze paušálně odmítnout coby subjektivní, posudková komise se musí s rozpory mezi jejími závěry a závěry sociálního pracovníka přezkoumatelným způsobem vypořádat (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 22. 5. 2024, č. j. 58 Ad 21/2023-39). Za podstatné soud považuje, že ze čtyř základních životních potřeb, které jsou v řešené věci sporné, tj. (c) komunikace, (d) stravování, (e) oblékání a obouvání a (f) tělesná hygieny, hodnotila posudková komise základní životní potřebu komunikace ve shodě se sociální pracovnící jako zvládnutou. V tomto ohledu tedy nebyl mezi závěry sociálního šetření na straně jedné a posudkovým zhodnocením posudkové komise na straně druhé rozpor, který by bylo nutné vypořádávat. Jak správní soudy zdůrazňují, sociální pracovník je odborníkem ve svém oboru a ačkoli v záznamu ze sociálního šetření zaznamenává vedle svého pozorování též subjektivní líčení závislé či pečující osoby, v závěru sociálního šetření se nespolehá jen na to, co mu bylo řečeno, nýbrž i na vlastní pozorování a dedukci (srov. např. body 31 až 33 rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 22. 5. 2024, č. j. 58 Ad 21/2023-39). Tak tomu bylo v řešené věci, kde sociální pracovnice dospěla k závěru, že žalobce základní životní potřebu komunikace zvládá.
37. Na požadavcích judikatury na řádné zhodnocení skutečností zjištěných v rámci sociálního šetření vyjádřených v bodu 27 rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 7. 2024, č. j. 54 Ad 14/2023-65, na který žalobce poukazoval, je třeba podle názoru zdejšího soudu bezpodmínečně trvat tehdy, je-li závěr sociálního šetření pro posuzovanou osobu příznivější, resp. je-li v rozporu s přísnějším posudkovým zhodnocením. Ostatně i čl. 9 odst. 6 instrukce č. 15/2016 uvádí, že *„v případě, kdy posuzující lékař nesouhlasí se skutečnostmi uvedenými v sociálním šetření, musí být každá neakceptovaná skutečnost podložena relevantním důkazem a posudkovým zdůvodněním“* (důraz doplněn). Za rozporné skutečnosti ve smyslu citované metodiky jistě nelze považovat takové – pečující osobou udávané – nezvládání základní životní potřeby, které v závěru na straně 4 záznamu ze sociálního šetření sociální pracovnice neakceptovala. Zjištění sociálního šetření stran základní životní potřeby komunikace nebylo pro žalobce příznivější, než posudková zhodnocení lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu a posudkové komise. Hypotéza čl. 9 odst. 6 instrukce č. 15/2016, na který žalobce v žalobě poukázal, tak nebyla ve vztahu k základní životní potřebě komunikace vůbec naplněna. S ohledem na výše uvedené se soud dále zabýval jen otázkou, zda se posudková komise přezkoumatelně vypořádala s rozpory se zjištěními sociálního šetření stran zvládání tří zbylých základních životních potřeb, a sice stravování, oblékání a obouvání a tělesné hygieny.

38. K základní životní potřebě **stravování** sociální pracovnice uvedla, že ji hodnotí jako nezvládanou pouze hraničně. Podle strany 2 záznamu ze sociálního šetření matka uváděla, že žalobce „maso nenašporuje, má potíže s jemnou motorikou a mívá třes rukou. Vše je porcováno matkou na kostky, uvaří na kostky guláš apod. Nepřenesla talíř, posunul by po lince, ale následně nepřenesla. Následně se napije – použije hrnek s uchem. Stravuje se doma, nají se lžící. Příbor ovládá, ale ne vše mu s ním jde. Má intoleranci brambor, je nutné mít čerstvé a hlídat, není schopen si přecíst složení potravin. Není schopen škrob trávit. Matka musí sledovat veškeré konzervované potraviny, oprávněný si toto hlídat nezvládá. Matka musí upozorňovat i prarodiče, Je nutné mu sdělit, aby se najedl, nejedl by.“ Soud konstatuje, že v posudkovém zhodnocení na stranách 6 až 7 svého posudku posudková komise na tato tvrzení reagovala. Zejména uvedla, že „přemístění stravy a nápoje na místo konzumace lze realizovat nejen přenášením ale i posouváním, nebo přizpůsobením místa konzumace místu servírování“. Žalobce je podle posudkové komise „schopný vybrat si hotovou stravu v pevném i tekutém stavu a dát na talíř, nalít nápoj, posunout na místo konzumace, najíst se lžící i příborem, napít se. Je schopný rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji. Je schopný dodržovat dietní režim, kdy je schopný si vybrat správné dietní nápoje a potraviny a konzumovat je v potřebných časových intervalech. Podle posudkové komise totiž „nebyly prokázány těžké duševní poruchy spojené se sociální dezintegrací, kdy jsou narušeny stravovací stereotypy. Potíže s jemnou motorikou při porcování jídla nezakládají neuznání základní životní potřeby“.
39. K základní životní potřebě **oblékání a obouvání** sociální pracovnice uvedla, že při ní žalobce potřebuje dohled pečující osoby. Podle strany 2 záznamu ze sociálního šetření matka uváděla, že žalobce „neřeší vhodný výběr oblečení. Nepozná, kdy je nutné měnit oblečení. Fyzicky je schopen se sám obléknout a obout“. Soud konstatuje, že v posudkovém zhodnocení na stranách 7 svého posudku posudková komise na tato tvrzení reagovala. Zejména konstatovala absenci těžké poruchy duševních schopností a uvedla, že není dán medicínský důvod pro nezvládnutí výběru vhodného oblečení. Rozsah duševních, mentálních a tělesných schopností žalobce byl podle posudkové komise dostatečný k pravidelnému zvládnutí této životní potřeby, přičemž u něj nebyly prokázány těžké duševní poruchy spojené se sociální dezintegrací, kdy jsou narušeny stereotypy oblékání a obouvání.
40. K základní životní potřebě **tělesné hygieny** sociální pracovnice uvedla, že při ní žalobce potřebuje dohled pečující osoby. Podle strany 2 záznamu ze sociálního šetření je žalobci nutné připomínat, aby se umyl, protože by se jinak nemyl pravidelně. Obdobně je nutný dohled nad čištěním zubů, protože si je čistit nechce. Sociální pracovnice popsala, že rodiče žalobce holí a stříhají mu nehty. Soud konstatuje, že v posudkovém zhodnocení na stranách 7 svého posudku posudková komise na tato tvrzení reagovala. Uvedla, že se u žalobce nejedná o poruchu funkce končetin, ztrátu zraku ani duševních kompetencí bránící provedení celkové hygieny. Konstatovala, že ani udávaná nutnost připomínání tělesné a zubní hygieny v tomto případě nezvládnutí základní životní potřeby nezakládá.
41. Soud shrnuje, že z výše uvedené komparace je zcela zjevné, že se posudková komise v posudkovém zhodnocení vyjádřila ke všem jednotlivým zjištěním sociálního šetření, která neodpovídala objektivizovanému zdravotnímu stavu žalobce. Poukazuje-li žalobce na bod 27 rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 7. 2024, č. j. 54 Ad 14/2023-65, soud konstatuje, že citovaná judikatura je k řešené věci nepřiléhavá, neboť posudková komise na konkrétní skutková zjištění ze sociálního šetření reagovala, jakkoli tak učinila implicitně, tedy aniž by ze záznamu ze sociálního šetření přímo citovala. Posudkovou komisí zvolený postup odpovídá metodice žalovaného, jmenovitě čl. 9 odst. 6 instrukce č. 15/2016, dle které

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

se „posudek posudkového lékaře se musí řádně vypořádat se všemi skutečnostmi uvedenými v záznamu o sociálním šetření. V případě, kdy posuzující lékař nesouhlasí se skutečnostmi uvedenými v sociálním šetření, musí být každá neakceptovaná skutečnost podložena relevantním důkazem a posudkovým zdůvodněním (např. výsledkem vlastního vyšetření, důkazem vyplývajícím z nálezu ošetřujícího lékaře, dostatkem funkčních schopností, vysvětlením, že nejde o těžkou nebo úplnou poruchu funkčních schopností atd.). Za vypovídající a přesvědčivé nelze považovat schématické konstatování posuzujícího lékaře, že údaje v sociálním šetření nejsou v souladu se zdravotním stavem bez dalšího odůvodnění“ (důraz doplněn).

42. Posudková komise na straně 7 až 8 svého posudku srozumitelně vysvětlila, že posudkovým kritériem není a nemůže být pouhé tvrzení pečující osoby ani udávané nezvládání úkonů, jestliže to neodůvodňuje tíže onemocnění. Shrnula, že zjištěný rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností žalobce byl dostatečný k pravidelnému zvládání základních životních potřeb mobility, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesné hygieny a výkonu fyziologických potřeb. Zdůraznila, že u těchto základních životních potřeb nebyla prokázána příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopností zvládat tyto základní životní potřeby v přijatelném standardu. Soud konstatuje, že takové odůvodnění je v souladu s metodikou žalovaného a odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2013, čj. 3 Ads 104/2012-40, publikovaný pod č. 2982/2014 Sb. NSS, podle něhož mohou být metodické pokyny správních úřadů považovány za pramen uznávané právní praxe, pokud nejsou v rozporu se zákonem. Za takový pramen lze označit i instrukci č. 15/2016, konkrétně její čl. 5 odst. 12. Pokud má žalobce dostatečné fyzické, duševní a smyslové schopnosti, aby dílčí aktivity sporných základních životních potřeb zvládl, byť ne stejně dobře, jako zcela zdravý člověk, ale alespoň v přijatelném standardu, nelze uznat nezvládání sporných základních životních potřeb jen proto, že např. nebyl dostatečně veden k samostatnosti.
43. Soud v této souvislosti nepovažuje za přílehlavý odkaz žalobce na bod 24 rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 7. 2024, č. j. 54 Ad 14/2023-65, v němž soud shledal nepřezkoumatelným posudek posudkové komise, která neúplně a nepřesvědčivě hodnotila vliv stanoveného dominujícího onemocnění na zvládání či nezvládání základních životních potřeb. V rozhodnutí, které bylo citovaným rozsudkem zrušeno, totiž Posudková komise nepřilehlavě akcentovala fyzické kapacity žalobce, jehož dominující onemocnění bylo psychické. Tím se žalobcem citovaný rozsudek zásadně odlišuje od řešené věci, v níž posudková komise hodnotila jednotlivé základní životní potřeby nejen s ohledem na fyzickou, ale i psychickou povahu žalobcových onemocnění, což je podstatné.
44. K námitce žalobce, že posudková komise posudková kritéria nekomparovala s objektivizovaným zdravotním stavem, soud uvádí, že prokazování neexistence určitého jevu (zde neexistence příčiny nezvládání základní životní potřeby) je logicky těžší než prokazování jeho existence. Lze proto obecně akceptovat, uchyluje-li se posudková komise k negativním výčtům, pakliže tyto výčty odpovídají nosným diagnózám posuzované osoby, resp. jsou k nim přílehlavé. Tak tomu bylo i v řešené věci, neboť z odůvodnění posudku posudkové komise je zřejmé, že posudková kritéria hodnotila s ohledem na povahu žalobcova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, tj. jeho nosných diagnóz. Soud s ohledem na výše uvedené neshledal v odůvodnění posudku posudkové komise žalobcem namítanou schématicnost, která by odporovala metodice žalovaného, konkrétně čl. 9 odst. 6 instrukce č. 15/2016. Vysvětlení, že „nejde o těžkou nebo úplnou poruchu funkčních

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

schopností“, je touto metodikou výslovně akceptována jako dostatečné odůvodnění posudkového zhodnocení. Také soud ho považuje za dostatečné vzhledem k tomu, že posudkové zhodnocení poskytuje konkrétní odpovědi na všechna v sociálním šetření udávaná nezvládání, a nelze ho proto považovat za nikterak paušální ani schématické. Jakkoli by jeho přesvědčivost zvýšily explicitní citace poznatků ze sociálního šetření, ani jejich implicitní vypořádání soud nepovažuje za nepřezkoumatelné, neboť při komparaci záznamu ze sociálního šetření s posudkem posudkové komise (tj. dvou klíčových podkladů pro vydání rozhodnutí) lze seznat, jak posudková komise, s jejímiž závěry se žalovaný v napadeném rozhodnutí ztotožnil, konkrétní zjištění sociální pracovnice vyhodnotila. Jen na okraj soud podotýká, že cílem přezkumu ve správním soudnictví není lpění na formální dokonalosti odůvodnění, nýbrž ochrana veřejných subjektivních práv.

45. S ohledem na výše uvedené soud námitce nepřezkoumatelnosti nepřisvědčil. Jak soud přdestřel výše, posudková komise na zjištění sociálního šetření reagovala. Také žalovaný v souladu s § 68 odst. 2 v odůvodnění napadeného rozhodnutí (zejména strany 3, 6 až 7, 12 až 13) uvedl záznam ze sociálního šetření mezi podklady pro vydání rozhodnutí včetně úvah, kterými se při jeho hodnocení řídil. Za těchto okolností soud nepřisvědčil námitce žalobce, že snad posudková komise závěry sociálního šetření jakkoli bagatelizovala.
46. Soud se dále zabýval námitkou, podle níž je posudkové zhodnocení v rozporu s podkladovou lékařskou dokumentací. Soud konstatuje, že nemá pochyb o odbornosti komise a její způsobilosti hodnotit zdravotní stav žalobce podle relevantní právní úpravy. Shledal, že se posudek posudkové komise opíral o dostatečné podklady, konkrétně lékařské zprávy MUDr. D. F. (psychiatrická ambulance) ze dne 25. 10. 2023 a ze dne 6. 3. 2024, MUDr. J. J. (kožní ambulance) ze dne 27. 11. 2023, MUDr. K. B. (neurologická ambulance) ze dne 22. 9. 2023, MUDr. P. H., MBA (kardiologická ambulance) ze dne 5. 2. 2024, MUDr. V. S. (oční vyšetření) ze dne 20. 12. 2023, MUDr. M. G. (ambulance alergologie a imunologie) ze dne 17. 2. 2023, MUDr. V. R. (ortopedická ambulance) ze dne 5. 12. 2023 a zprávu klinické psycholožky Mgr. P. P. ze dne 30. 11. 2023.
47. Namítá-li žalobce, že jeho ošetřující lékař MUDr. D. F. je zároveň znalcem v oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, soud konstatuje, že jeho lékařské zprávy ze dne 25. 10. 2023 a ze dne 6. 3. 2024, které byly součástí podkladové dokumentace, z níž posudková komise vycházela, obsahují klinická zjištění, nikoli posudkové závěry, tedy jinak řečeno, nevyjadřují se (a ani se nemohou vyjadřovat) ke stupni závislosti žalobce, neboť to je ve správním řízení institucionálně svěřeno posudkovým lékařům Institutu posuzování zdravotního stavu a posudkovým komisím Ministerstva práce a sociálních věcí (srov. § 4 odst. 2 a § 8 odst. 1 písm. g) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů).
48. Co se týče žalobcem navrhovaného důkazu znaleckým posudkem MUDr. D. F. ze dne 13. 12. 2024, ve věci žalobcovy omezení svéprávnosti, soud konstatuje, že ten se s podstatou řešené věci míjí, neboť zodpovídá otázky týkající se žalobcovy schopnosti právně jednat. Takové otázky by mohly hypoteticky souviset se základními životními potřebami osobních aktivit (schopnost vyřizovat své záležitosti) nebo péče o domácnost (schopnost nakládat s penězi), nesouvisejí však se spornými základními životními potřebami komunikace, stravování, oblékání a obouvání ani tělesné hygieny. Současně soud podotýká, že posouzení schopnosti zvládat základní životní potřeby je vyhrazena odborníkům v oboru posudkového lékařství. MUDr. D. F. je sice soudním znalcem, ale nikoli v oboru

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

posudkového lékařství. Není tedy kompetentní k posuzování otázky schopnosti zvládání základních životních potřeb pro posouzení nároku na příspěvek na péči.

49. Za podstatné soud považuje také to, že v řízeních o žalobě proti rozhodnutím týkajícím se příspěvku na péči, považují správní soudy skutečnost, že posudkový lékař byl zároveň ošetřujícím lékařem posuzované osoby, za důvod nepřesvědčivosti posudků. Právní názor, že je třeba trvat na oddělení rolí ošetřujícího a posudkového lékaře vyjádřil Krajský soud v Ústí nad Labem např. v bodu 31 svého rozsudku ze dne 22. 10. 2025, č. j. 41 Ad 16/2024-65.
50. Posudková komise vzala v potaz výsledky sociálního šetření i lékařské zprávy a v posudku se vyjádřila ke všem žalobcem zpochybňovaným základním životním potřebám a své závěry dostatečně odůvodnila. Posudek podle názoru soudu dostatečně objektivizoval zdravotní stav žalobce a jeho schopnost zvládat základní životní potřeby. Posudková komise rozvedla, z jakých důvodů považuje základní životní potřeby mobility, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesné hygieny a výkonu fyziologických potřeb za zvládnuté. Žalobce neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, které by měly být rozporu se závěry posudkové komise učiněnými ve vztahu k jednotlivým základním životním potřebám (kromě potřeby komunikace, kterou se soud bude zabývat níže). I s ohledem na tuto skutečnost soud konstatuje, že ze závěrů posudkové komise, které soud citoval výše při posuzování přezkoumatelnosti žalobou napadeného rozhodnutí vyplývá, že komise individualizovaně posoudila schopnost žalobce zvládat jednotlivé základní životní potřeby. Z obsahu žalobou napadeného rozhodnutí pak rovněž vyplývá, že se komise zabývala všemi dílčími činnostmi zahrnutými do jednotlivých základních životních potřeb dle vyhlášky č. 505/2006 Sb. Soud proto nepřisvědčil námitce, podle níž posudkové zhodnocení trpí nedostatečnou individualizací.
51. Soud se dále zabýval námitkou, že posudková komise základní životní potřebu **komunikace** hodnotila v rozporu s podkladovou lékařskou dokumentací, a že posudkovou komisí konstatovaná neschopnost porozumět složitějším sdělením měla být uznána jako důvod nezvládání základní životní potřeby komunikace. Ze správního spisu soud zjistil, že podle závěru sociálního šetření žalobce tuto základní životní potřebu zvládá. Na straně 2 záznamu ze sociálního šetření se v této souvislosti udává, že žalobce „nerozumí složitějším sdělením, v jednoduché rovině se ve škole i v rodině domluví“. Posudková komise pak na straně svého posudku zhodnotila, že u žalobce „nebyla prokázána střední, těžká nebo hluboká mentální retardace nebo středně těžká a těžká demence, ani jiné těžké psychické postižení s prokazatelnými dlouhodobými těžkými poruchami komunikace. Z doložené dokumentace vyplývá, že posuzovaný byl schopný se porozumět a porozumět mluvenou srozumitelnou řečí, v jednoduché rovině se v rodině i ve škole domluví. Problémy s porozuměním složitějším textům bylo uznáno v základní životní potřebě orientace“.
52. Právní názor, že pro zvládání základní životní potřeby komunikace, resp. její dílčí aktivity pochopení obsahu sdělovaných a přijímaných zpráv postačí, chápe-li osoba obsah takových sdělení, s nimiž se běžně setkává ve svém každodenním životě v rodině, škole či zaměstnání, nikoli již sdělením složitějším, má oporu v judikatuře správních soudů, zejména bodech 59 až 64 rozsudku Krajského soudu v Ostravě - pobočka Olomouc ze dne 16. 5. 2025, č. j. 72 Ad 5/2024-34. Také Krajský soud v Ústí nad Labem v bodu 43 svého rozsudku ze dne 18. 9. 2025, č. j. 178 Ad 15/2024-34, v analogické věci vyslovil, že „žalobcem uvedené problémy s pochopením textu psané otázky v zadání nebo úkolech se týkají toliko vzdělávání a neznamenají, že by byl žalobce neschopen chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv v běžném styku“. Soud neshledal namítanou arbitrárnost v hodnocení posudkové komise, podle něhož pro Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

schopnost zvládat spornou dílčí aktivitu v alespoň přijatelném standardu dostačuje, že žalobce chápe obsah zpráv přijímaných a sdělovaných v běžném styku.

53. Jen na okraj soud dodává, že skutečnost, že posudková komise reagovala na zcela konkrétní poznatek ze sociálního šetření, opět vyvrací žalobcovo tvrzení, podle něhož posudková komise zjištění sociálního šetření nereflektovala.
54. Podstatou jediného žalobcova konkrétního tvrzení je, že žalobcovo postižení (vývojová dysfázie receptivního typu) je těžké psychické postižení mající vliv na komunikaci. Soud konstatuje, že nemůže hodnotit odborné medicínské otázky, může jen hodnotit úplnost, jednoznačnost a přesvědčivost posudku. Zpochybňuje-li žalobce přesvědčivost posudku, musí proto poukázat, v čem spatřuje konkrétní rozpory.
55. Za podstatné soud považuje to, že žalobce namítá rozpor posudkového zhodnocení na straně jedné a podkladové dokumentace, tj. zpráv odborných lékařů a psycholožky, na straně druhé, avšak z žalobních bodů není zřejmé, jaký konkrétní poznatek z té které zprávy a v jakém rozsahu je podle něj v rozporu se závěry posudkové komise, potažmo žalovaného. Jak vyslovil Nejvyšší správní soud v bodu 36 rozsudku ze dne 29. 3. 2018, č. j. 1 Ads 124/2017-49, „není úkolem soudu, aby provedl srovnání obsahu lékařských zpráv a rozhodnutí žalovaného a tímto nalézal případné rozpory“.
56. Soud nepřehlédl, že žalobce s odkazem na znalecký posudek MUDr. D. F. konkrétně tvrdil, že „podstatou vývojové dysfázie je vývojová porucha jazyka, porucha artikulace a porucha porozumění“. Soud nemá pochybnost o tom, že posudková komise, jejímž členem byla prim. MUDr. Z. S., lékařka s odborností psychiatrie, byla dostatečně kompetentní posoudit, co je podstatou žalobcových onemocnění. Soud nadto shledal, že posudková komise žalobcovy poruchy jazyka a porozumění nijak nepopírala, naopak se jimi podrobně zabývala jak v obecném posudkovém zhodnocení na stranách 4 až 5 svého posudku, tak v rámci hodnocení základní životní potřeby komunikace na straně 6. Obtíže s porozuměním složitějším sdělením, či pomalé formulování vlastního sdělení ostatně vyplynuly též ze sociálního šetření.
57. Soud shrnuje, že žalobcovo tvrzení odůvodnění posudku posudkové komise nijak neodporuje. Posudková komise nikterak nezpochybňovala, že zdravotní stav vyznačující se poruchou jazyka a porozumění působí žalobci v jeho životě řadu komplikací a omezení, a to i v oblasti komunikace, soud nicméně dodává, že zvýšení dávky musí být podloženo objektivně zjištěným zdravotním stavem, který znemožňuje zvládání základních životních potřeb v přijatelném standardu. Za klíčové pro posouzení věci soud považuje, že zvládání základní životní potřeby v přijatelném standardu neznámá to samé jako zvládání základní životní potřeby zcela zdravým jedincem. Ani snížená kvalita výkonu základních životních potřeb komunikace, stravování, oblékání a obouvání a tělesné hygieny proto nemohla v řešené věci založit nárok žalobce na příspěvek na péči ve II. či vyšším stupni.
58. Soud na tomto místě shrnuje, že posudek posudkové komise považuje za přesvědčivý a úplný tak, že nemá pochyb o jeho objektivnosti a správnosti.
59. Pro úplnost soud uvádí, že žalovaný se hodnocením posudku posudkové komise zabýval na stranách 10-13 žalobou napadeného rozhodnutí. Toto hodnocení je dle soudu konkrétní a zabývá se hodnocením posudku jako důkazního prostředku, když se žalovaný zabýval otázkou jeho přesvědčivosti a úplnosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

60. Pro úplnost soud směrem k žalobci konstatuje, že z pouhé skutečnosti, že žalovaný označil posudek posudkové komise za „stěžejní důkazní prostředek“, nelze dovozovat, že snad žalovaný posudek posudkové komise nadřazoval nad záznam ze sociálního šetření, tedy, že nezákonně nadřadil jeden důkaz nad druhý. Soud poukazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, který opakovaně o posudku posudkové komise referuje jako o „rozhodujícím důkazu“ (srov. např. bod 18 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2025, č. j. 22 Ads 74/2025-22).
61. Soud neprovedl navrhovaný důkaz listinou – zprávou klinické psycholožky Mgr. P. P. ze dne 29. 5. 2025, neboť pro posouzení věci je rozhodný zdravotní stav žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí, tj. k 7. 4. 2025. Zpráva klinické psycholožky Mgr. P. P. ze dne 29. 5. 2025 přitom vedle rekapitulace starších zpráv, které byly součástí podkladové dokumentace hodnocené posudkovou komisí, přináší jen aktualizaci ke dni 29. 5. 2025, tj. k datu po vydání napadeného rozhodnutí.
62. Soud také neprovedl navrhovaný důkaz listinami – rozsudkem Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 24. 4. 2025, kterým byl žalobce omezen ve svéprávnosti, a znaleckým posudkem MUDr. D. F. ze dne 13. 12. 2024, ve věci žalobcovy omezení svéprávnosti. Jak již soud přdestřel výše, tyto listiny zodpovídají otázky týkající se žalobcovy schopnosti právně jednat, které nesouvisejí se spornými základními životními potřebami komunikace, stravování, oblékání a obouvání a tělesné hygieny. Na straně 7 žaloby žalobce označil znalecký posudek MUDr. D. F. ze dne 13. 12. 2024 jako důkaz na podporu tvrzení, že podstatou vývojové dysfázie (tj. žalobcovy nosné diagnózy) je vývojová porucha jazyka, porucha artikulace a porucha porozumění. Z tohoto hlediska považuje soud navrhovaný důkaz za nadbytečný, jelikož z posudku posudkové komise i napadeného rozhodnutí plyne, že ani posudková komise, ani žalovaný nepochybují, že žalobce jmenovanými obtížemi trpí.
63. Na okraj soud doplňuje, že pokud by se zdravotní stav žalobce zhoršil, může si opětovně požádat o změnu výše přiznaného příspěvku na péči. V rámci tohoto řízení by pak bylo znovu na základě nového sociálního šetření a aktuálních nálezů (např. právě výše zmíněné zprávy klinické psycholožky Mgr. P. P. ze dne 29. 5. 2025) hodnoceno, zda jednotlivé základní životní potřeby v přijatelném standardu zvládá, či nikoli.
64. Soud s ohledem na výše uvedené vyhodnotil žalobu v mezích žalobních bodů jako zcela nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
65. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a procesně úspěšnému žalovanému náhrada nákladů řízení ze zákona nepřísluší, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 26. ledna 2026

Mgr. Václav Trajer v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.